

svoje poverjenike, ki naj članstvo dramijo in vzpodbujajo k vstopu in marljivemu delovanju v prilog samim sebi in njihovi deci. Organizacija danes se nima ničesar, zgradi mo ji vsaj najpotrebnejšo »jempergo«. Pri stopne izjave, sezname in količine deležev a 100 Din nujno rabimo, da si zamoremo osnovati potrebne načrte. — Za Učiteljski dom v Ljubljani Josip Lapajne.

— Pretečeno nedeljo je praznoval naš upokojeni stanovski tovariš Ivan Barle s svojo gospo soprogo Ivano v Kandiji pri Novem mestu redko slavnost biserne poroke. V imenu šmihelske in okoliške šolske mladine sta bila jubilarita pozdravljena od deklica in deklice šmihelske osnovne šole. Jubilaritoma so se poleg drugih še nadalje v krasno zasnovanih govorih poklonili: okr. šolski nadzornik J. Pirnat v imenu vsega učiteljstva v okraju in šolske mladine, predsednik učiteljskega društva za novomeški srez V. Pirnat v imenu učiteljstva, včlanjenega v UJU, nadučitelj F. Hočevnar pa v imenu občanov in šolske mladine, povdarjajoč prav posebno, koliko nemiloljnih zaslug si je stekel slavljence kot dolgoletni upravitelj šmihelske osnovne šole za šmihelsko občino. Končno je jubilarita pozdravil še tamošnji župnik S. Trškan. Svečeno biserno poroko je izvršil slavljencev najstarejši sin Janko, stolni kanonik in ravnatelj nadškofijske pisarne v Zagrebu. Jubilarit gospod Ivan Barle je še eden izmed onih starih naših učiteljev, ki je prejemal dekrete od škofijskega ordinarijata. Maturiral je leta 1861. v Idriji; nakar je služboval v Nevljah, Podzemlju, Budanjah, pa zopet v Podzemlju in končno v Šmihelu pri Novem mestu, kjer je leta 1903. stopil v zaslužni pokoj po 42-letnem, nesebičnem in požrtvovalnem delu za domovino.

— 60. rojstni dan je v ožjem krogu praznoval 29. maja naš zaslužni tovariš gosp. Josip Rajšp, nadučitelj v pok. Še mnoga leta v zdravju in sreči!

— Volilno navodilo ki zajamčuje popolno tajnost pri novem načinu volitev v UJU načelstva. kakršnega predlaga tov. Kislinger potom Laškega učiteljskega društva v 24. številki »Učit. Tovarša« z dne 29. decembra 1927 pod zaglavljem »K izpremembi pravil UJU«. Tajnost v navedenem članku predlaganih in opisanih volitev je zajamčena po naslednjem postopku: Vse kuverte in vse glasovnice morajo biti enake v velikosti, obliki in barvi; kuverte seveda neprosopne. Z ozirom na kontrolo veljavnosti naj je na obeh enoten žig UJU odnosno pri volitvah v načelstva posameznih učiteljskih društev — žig dotičnega društva. Volilne kuverte s praznimi glasovnicami razpošilja na posamezna učiteljska društva tajništvo UJU, da se dostavi članstvu. Izpolnjene glasovnice (1—10 imen) se nato odpošiljajo v zalepljenih kuvertah na šolo ali odbor, ki mu je poverjen skrutinij. Na volilne kuverte se ne piše nič — ker se imajo te oddati na pošto pod posebno ovojnjo, t. j. adresno kuverto z znakom, seveda odpadajo tudi vsakršni spremni spisi. Volilnih zalepk se lahko po dogovoru učiteljstva iz posameznih krajev in šol odpošlje tudi več pod eno odpremo kuverto na skrutinatorski odbor. Adresne kuverte naj imajo značko V (volitve). Vse po pošti došle adresne kuverte ostanejo do terminiranega dne in ure, ko se sestane komite za skrutinij, neodprte — in se odpirajo šele v pričo vseh skrutinatorjev. Pri tem se mečejo poštni ovitki proč, dočim ostanejo volilne zalepke še vedno zaprte. Slednje se zmeče na slepo v kako košaro za papir ali veliko skatlo, v kateri se zalepke z glasovnicami dobro pretresejo in premešajo, predno se prične z njih odpiranjem — in beleženjem odnosno štetjem glasov, ki odpadejo na imena kandidatov, posnetih iz glasovnic. Pri tem se spiše zapisnik, iz katerega naj bo razvidno naslednje: 1. Kdo je vršil skrutinij — ter kdaj in kje se je isti vršil; 2. koliko volilnih zalepk je bilo oddanih, koliko veljavnih in pristnih — koliko neveljavnih, koliko (kompletno ali delno) izpolnjenih, koliko praznih; 3. razporeditev izglasovancev — pričeni pri onem kandidatu, na čigar ime je padlo največ glasov — in zapored nižje; 4. koliko volilnih zalepk je izostalo odnosno koliko članov se je volitev vzdržalo. Zbog enotnejšega postopanja pri izbiri kandidatov pri izvolitvi v okr. uč. društva se pripomni, da se mora nuditi članstvu prilika, da na volitvah predhodnem zborovanju lahko izjavi eventualne želje glede svojih kandidatov; 5. podpisani komiteja. Rezultat tega skrutinija se seveda nikakor ni obvezen ali končno veljaven, saj izkazuje šele izbirno odnosno pregledno listo kandidatov, koja naj bi služila kot kažipotna podlaga za ožje volitve. Tako za posamezna društva kot za pokrajinsko načelstvo in odseke pridejo pri ožjih volitvah v poštev v prvi vrsti seveda najvišji izglasovalci — do gotove meje navzdol, ki pa se lahko določi po dogovoru; tako n. pr. za ožji sosvet in odseke dvoprocentni del vsega članstva v Sloveniji. Tudi ožje volitve naj bi se vršile z listki. Pri volitvah na izklic naj bi se predlogom priznala veljavnost le v slučajih, da so za kako listo ali posameznega kandidata glasovali vsi prisotni — in sicer soglasno — brez izjeme. Tu opisani volilni postopek bi imel za splošno in pravi duh v naši organizaciji po vsej priliki najboljše posledice in so prednosti istega raztolmačene že v božičnem članku. Sicer pa itak spominja na oni volilni način, na podlagi katerega so se svoj čas izvršile volitve v oblastna disciplinska sodišča.

— Podmladek višje šole bo priredil dne 10. t. m. ob 15. uri mladinski koncert v Domžalah za tamošnjo in okoliško šolsko mladino. K obilni udeležbi vlnudno vabi Podmladek in učiteljstvo z Viča. Vstopnina 1 Din od učenca, spremljujoče učiteljstvo vstopnine prosto, odrasli pa 5 Din.

— Solidarnost kongresa Činovniškega Saveza v Sarajevu s slovenskim učiteljstvom. Iz Sarajeva poročajo: Na skupščini uradniškega Saveza v Sarajevu dne 4. junija 1928 je manifestiralo celokupno uradništvo za svoje pravice in društveno svobodo. Načelnik pokrajinskega Saveza za Slovenijo g. Pasteroster je predvsem ugotovil, da so v zadnjem času podvezle centralne oblasti na pram reprezentantom slovenskega učiteljstva korake, ki ogrožajo pravice, zajamčene vsem državljanom po čl. 14. ustave in zakonih o društvenem in tiskovnem pravu. Predstavniki organizacij se smejo in morajo udeleževati in potezati za moralne in materialne dobrane svojih članov, ker so od organizacij priznanih pravilih v to poverjeni. Ako se to zabranjuje, so organizacije ničeve in brez-pomembne. Zastopniki organizacij morajo uživati v polni meri vse pravice zakona o društvenem pravu in zakona o tisku. Če pa so se pregrešili proti določbam teh zakonov, naj se postopa proti njim le, ako je sodno dokazana krivda in podan substrakt za disciplinsko postopanje. Nikakor pa se ne more in sme disciplinsko postopati, dokler ni zadeva po društvenem in tiskovnem oblastvu razjasnjena. G. Lilleg protestira v imenu pokrajinskega Saveza proti znanemu postopanju. Ugotavlja, da so listi prinesli vesti o uvedbi disciplinske preiskave prej, predno so bili prizadeti uradno obveščeni. S takim postopanjem se krati javnim uslužbenecem ugled. Ni se še do danes od pristojnih mest ničesar ukrenilo, da bi se bila omenjena zadeva popravila. Poleg vsega pa se postopa v disciplinskih zadevah pri nas v Sloveniji po disciplinskih predpisih iz leta 1873.1, dasi imamo že od leta 1923. uradniški zakon. Na podlagi tega postopka, ki je skrajno zastarel, nima obtoženec prilike zagovora, ne zagovornika, ne dokazov potom pri in zagovornika. Izročen je na milost in nemilost zastarelim predpisom in sodbi, katero izreče sodišče treh oseb. Odločno zahtevamo, da se uvede nemudoma za učiteljstvo disciplinsko postopanje po uradniškem zakonu in takoj ukine dosedanj disciplinski postopek. — Ob velikem odobravanju je bila sprejeta od zastopnikov vseh strok državnega uradništva resolucija v zaščito učiteljstva z zahtevo, da se takoj ukine disciplinsko postopanje po sedanjih predpisih iz leta 1923. in uveljavi postopek po činovniškem zakonu. (Besedilo resolucije objavimo, ko bo izšla v Činovniškem glasniku).

— Solidarnost sarajevskega učiteljstva in pov. UJU s slovenskim učiteljstvom. Sarajevsko pov. UJU objavlja v »Jugoslovenskem listu« izjavo o solidarnosti učiteljstva sarajevskega pov. UJU s slovenskim učiteljstvom, ki jo zaključuje sledeče: »Pridružujemo se resolucijama Učit. Društva iz Slovenije, datih povodom ovog slučaja, i akciji Izvršnog Odbora u Beogradu izražavamo svoju gotovost za odziv svojim velikim dužnostima ali — i za odbranu svojih Ustavom zagartovanih prava, po kojima smo slobodni i dalje iznositi na vidjelo — kaj se godi?« — Poverjeniku UJU — Sarajevu. Predsednik Nedj. Lazarević.

— Likvidacija »Edinstva«. »Slov. Narod« poroča: Razid društva. Učiteljsko društvo »Edinstvo« za litijski srez se je po sklepu običnega zbora z dne 5. maja prostovoljno razšlo.

— Ljubljana-okolica. Tovariši(ice) upravitelji(ice) naj prinesejo na zborovanje na Vrhniko tiskovino »Statistika«, kjer se jim bo dalo navodilo za izpolnitev te tiskovine. Odbor.

— Učiteljsko društvo Novo mesto. Tovarišem(iceam), članom »Jadranske Straže« sporočam, da so došle legitimacije, s katerimi ima vsak član permanentno polovično vožnjo po parnikih »Dubrovačke plovitbe«. Kdor od Vas torej misli na morje, naj mi pošlje obratno sliko, in 10 Din za legitimacijo ter 2 Din za poštino (lahko v znak). Le kdo se takoj javi, more imeti legitimacijo pravočasno, do počitnic. Predpogoj, da imate članarino, ki znaša letnih 12 Din, poravnano. Izmed ca. 300 članov novomeške podružnice »J. S.« je 72 učiteljev(ice). Članov novomeškega učiteljskega društva. Opozorite še druge na »J. S.« — Pirnat Viktor, predsednik.

— Učiteljski dom v Mariboru. Tovariš A. Porekar je daroval za knjižnico 13 vezanih letnikov »Popotnika«. Za dragoceni dar se mu izreka iskrena zahvala. — V svrhu izpolnitve se za knjižnico potrebujejo 3. 11., 15. in 22. letnik »Popotnika« ter 1. zvezek dr. Grudrove Zgodovine slov. naroda. Kdor lahko pogreša ta dela, naj posnema dr. Brna! — Vodstvo.

— Kdor nima še Ročnega kataloga za leto 1927/28., ki stane le 16 Din in ki vsebuje vsestranska navodila, naj si ga takoj naroči v UČIT. TISKARNI, ker je v zalogi prav pičlo število izvodov. Ne zamudite prilike za nakup najcenejše knjižice, ki je že marsikoga obvarovala s svojimi nasveti in navodili občutne škode.

— Samo predsedoke je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočih rodbinah uživajo ŽIKO brez primesi zrnat kave v popolno zadovoljnost. ŽIKO dobite v vsaki trgovini v rdečih zavitkih.

Novi ilustriran cenik fotografskih aparatov in potrebnih in razno kar izšel. Na razpolago je interesentom gratis in poštne prosto.

Drogerija GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5.

Nogavice

iz prave ali umetne svile.

Vsaka dama ve, koliko veljajo njene nogavice, in radi tega treba paziti, da bodo zmeraj popolnoma v redu.

Z »RADIONOM« lahko perete nogavice kolikokrat hočete, one ne bodo nikdar izgubile svoj prvotni sijaj.

Eno pravilo je važno: Vedno je treba »RADION« v MRZLI vodi raztopiti, a potem nogavice izprati v mlačni raztopini. — Potem izprati s čisto vodo in razprostrti, da se suše.

S takim pranjem bodo nogavice ohranile svoj sijaj in svoj svileni izgled.

Mladinska Matica.

Iz drugih držav.

NAŠA MIZERIJA IN INOZEMSTVO.

Leta in leta že tarnamo in prosjačimo, v zadnjem času celo samo pazimo, da nam ostane ohranjena vsaj trda skorjica vsakdanjega kruha. In vendar nam še celo to zamerijo, češ — učitelji nikdar niso zadovoljni! Nešteto krat se je že dokazovalo, da je v zmoti oni, ki misli, da smo dosegli eksistenčni minimum. Žal se to vprašanje pri naših kompetentnih činiteljih ni nikdar resno vzelo v pretres, dočim se je v drugih državah gmočno vprašanje urejevalo le s fiksno določljivo življenjskih pogojev.

Na študijskem potovanju mi je bila da na prilika, proučiti gmočno položaj tovarišev v inozemstvu. Pri tovariših sem iskal podatke za plačo samskega tovariša z 10 službenimi leti (na deželi) in prišel sem do sledečih izsledkov:

Nemčija 240 R. M. (pribl. 3120 Din), Českoslovaška 1150 čK (pribl. 2000 Din), Avstrija 320 S (2560 Din), Francija 950 frankov (2000 Din), Jugoslavija pa 1575 Din!! Še celo sovjetski učitelj mi je na razstavi v Lipskem zatrjeval, da so njihove plače visoko nad eksistenčnim minimum. Izgovor, da je v drugih državah večja draginja, ne drži z ozirom na dejstvo, da učiteljske plače uradni eksistenčni minimum visoko presegajo. Ni torej nič čudnega, če inozemski tovariši z lahkoto zmagajo izdatke za reformistično literaturo, za kongrese, študijske tečaje in potovanja, pri nas pa še vedno vozimo po starih izvoženih cestah... »Wenig Geld — wenig Musik« mi je ironično zabrusil tovariš in mi citiral izrek avstrijskega reformatorja Otona Glöckla ob priliki skupščinske debate o učiteljskih plačah: »Zadovoljno, brezskrbno učiteljstvo — dobra šola — srečen narod; nezadovoljno učiteljstvo — slaba šola — kaos!« Prepričevalno je govoril kot bivši učitelj v imenu vseh tovarišev in njih zahteve so bile v polni meri sprejete. Dunajske šole krasno uspevajo, 3500 učiteljev se v popoldanskih tečajih nadalje izobražuje, Dunaj je upravičeno ponosen na svoje šolstvo.

In mi? Prof. dr. Čajkovic sicer ugotavlja, da naše šolstvo propada in točno navaja okoliščine, pod katerimi je progres nemogoč. Popolnoma pa je prezrl naš mizerni gmočni položaj, ki mnogim idealnim mladim tovarišem ubija veselje do intenzivnega študija novodobnih načel in tako onemogoča vsak šolski napredek. Ali je to tragiko sploh še mogoče odvrniti? — c.

Učiteljski pravnik.

— § Izplačilo zaostankov po partiji 55. Ker se še v računovodstvu ministrstva prosve te ne nahaja več nobena nelikvidirana zadeva po partiji 55., se opozarja članstvo, da se v bodoče v tej zadevi ne obrača niti na Uduženje v Beogradu, niti na ministrstvo prosvete, temveč samo na finančno upravo, ker bi le ta in pa nevednost naših tovarišev mogli zakriviti, da bi ostali mnogi računi iz partije 55. kljub zadostnim kreditom neporavnani in bi prešli na novo partijo 65.

POZOR GDČ. IN GOSPE UČITELJICE,

ki se želite izobraziti za lastno izdelavo garderobe. Poslušajte se krojnih tečajev, ki se vršijo mesečno v Ljubljani, ki pa jih tudi lahko napravite potom korespondence, da se izobrazite popolnoma v lastni izdelavi oblek. Cenjenim učiteljskim krojem znižan honorar. Izdelovanje krojev po meri. Zasebno krojno učilišče, Stari trg šte. 19, Ljubljana, Telefon 2477.

Pojdite v planine

in na smuk. Ne hodite pa brez pristnih Brajerjevih smučnih čevljev ali pa brez pristnih Brajerjevih »gozdarjev«! J. BRAJER, Ljubljana, Breg šte. 1.